

Zpráva ze zahraniční služební cesty na Slovensko

Účel cesty : Účast na mezinárodním semináři Ústavu paměti národa „Úloha represe a politického násilí v komunizmu“.

Trvání cesty: 10. 11. – 11. 11. 2005

Zprávu podává: PhDr. Alena Šimánková
Odborná archivářka Národního archivu

Ředitelka Národního archivu: PhDr. Eva Drašarová, CSc.

Datum vyhotovení: 21.11. 2005

Přílohy: Program semináře

Ve dnech 10. 11. – 11. 11. 2005 jsem se zúčastnila mezinárodního semináře (kolokvia) Ústavu paměti národa (ÚPN) s názvem „Úloha represe a politického násilí v komunismu“, který se uskutečnil v Bratislavě.

Problematikou persekuce v totalitním režimu se zabývám řadu let. Jsem v kontaktu s historiky, archiváři a vyšetřovateli, kteří se tomuto tématu věnují. Často se setkávám s pamětníky a spolupracuji s Konfederací politických vězňů ČR.

Dopravu na Slovensko zajistil Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu, jehož dva pracovníci byli rovněž účastníky semináře a zároveň přednášejícími. Ubytovala jsem se přímo v místě konání akce – v hotelu Doprastav, Košická ul. č. 52. Seminář probíhal v Kongresovém sále Doprastavu.

Po příjezdu jsem absolvovala tiskovou konferenci s Josefem Mašínem, který poprvé od svého útěku za hranice v roce 1953 navštívil území bývalého Československa. Zároveň proběhla prezentace knihy autorky Barbary Masin „Odkaz – Pravdivý příběh bratří Mašíků“.

Krátce jsem se setkala s předsedou správní rady ÚPN Jánem Langošem a některými dalšími pracovníky tohoto ústavu.

Program semináře byl rozložen do dvou dnů a jednotlivá témata byla rozdělena do několika panelů.

V prvním dnu se přednášející zabývali teorií a praxí politické represe a legitimitou násilného odporu proti komunismu. Referáty byly obecnějšího rázu i věnované konkrétním příkladům odporu, především pak skupině bratří Mašíků. Závěr prvního dne patřil osobním vzpomínkám Josefa Mašína, Zdeny Mašíkové, Milana Paumera a Milana Píky.

Druhý den semináře především obsahoval problematiku násilí na hranicích, včetně konkrétních příkladů, politických procesů a jejich konstrukcí, forem represe vůči jednotlivým skupinám obyvatel, jako byli příslušníci církví, důstojníci a letci RAF. Poslední příspěvky byly věnovány okupaci v roce 1968 a tzv. svíčkové demonstraci v Bratislavě.

Na semináři zazněly některé referáty přinášející zajímavé pohledy na tematiku represe v totalitních systémech. Bylo možno porovnat výsledky bádání slovenských, českých a polských historiků. Velmi prospěšná byla možnost slyšet přímé účastníky událostí padesátých let, ať to byli sourozenci Mašínovi nebo syn popraveného generála Píky Milan Píka.

Účast na semináři mi umožnila setkat se s řadou slovenských historiků a navázat nové kontakty. Budou využity pro další spolupráci při vyhledávání potřebných dokumentů ve prospěch bývalých politických vězňů.